

Dostępność do usług publicznych a wykluczenie społeczne w kontekście przemian demograficznych

Termin: 2019-12-04 - 2021-10-18

Kierownik: [Rafał Wiśniewski](#)

Numer projektu: DEC- 2019/03/X/HS4/01647

W proponowanym wniosku uwaga będzie skupiona na identyfikacji poziomu dostępności seniorów do wybranych usług publicznych (tj. usług medycznych, opiekuńczych, kulturalnych i rozrywkowych, administracyjnych) (SeGI, 2013). Wnioskowana kwota zostanie przeznaczona na wykonanie badań wstępnych metodą CATI, które zostaną zrealizowane przez firmę zajmującą się badaniami opinii publicznej, wyłonioną zgodnie z prawem zamówień publicznych (na podstawie rozeznania rynku). Badanie zostanie dokonane na próbie losowo wybranych osób w wieku 60+ (min. 1000 osób) z zachowaniem klucza terytorialnego (miejsca zamieszkania) i dalszego podziału wg wieku (m.in. tzw. podwójne starzenie się). Zostaną uwzględnione 3 typy dostępności tj. affordability, acceptability oraz częściowo accommodation (subiektywna ocena typów usług, z których korzystają respondenci) oraz czynnik transportowy tj. poziom zmotoryzowania seniorów i dostęp do transportu publicznego. Hipotezy badawcze: (1) „to gdzie mieszkasz ma znaczenie” czyli układ funkcjonalno-przestrzenny determinuje poziom dostępności do usług publicznych (tj. acceptability, accommodation); (2) główną barierą w dostępności do usług nie jest ich finansowa osiągalność (affordability) czy niewystarczający poziom ich dostosowania (np. godziny otwarcia; accommodation), ale ich dostępność transportowa, szczególnie na obszarach peryferyjnych.

Poziom dostępności jest zazwyczaj odzwierciedleniem układu centrum-peryferie (Martens i in., 2012), zatem można przyjąć, że sam fakt nierównomiernego rozkładu poziomu dostępności nie jest niczym niewłaściwym (van Wee, Geurs, 2011). Należy jednak zadać pytanie, do którego momentu mamy do czynienia z „naturalnym” rozkładem przestrzennym danego zjawiska, a kiedy należy mówić już o „niesprawiedliwym” czy też „dysfunkcyjnym” przestrzennym układzie dostępności? Na to zasadnicze pytanie, obecne również w założeniach polityki spójności (zapewnienie równych szans dla wszystkich, bez względu na lokalizację) (Littke, Rauhut, 2013), odpowie realizacja planowanego dużego projektu badawczego obejmującego identyfikację poziomu dostępności (accessibility, w tym transportem publicznym, affordability, accommodation, uwzględniającą m.in. godziny otwarcia placówek) w różnych układach funkcjonalno-przestrzennych.